

ЗАКОН ЗА ЮРИДИЧЕСКИТЕ ЛИЦА

1933 г.

УКАЗ № 130

НИЕ БОРИС III

С Божия милост и народната воля

Цар на българите

Обявяваме на всички Наши верноподаници, че XXIII Обикновено народното събрание, през Втората му редовна сесия в 77-ото заседание, държано на 4 април 1933 година, гласува и прие,

Ние утвърдихме и утвърждаваме следния

ЗАКОН ЗА ЮРИДИЧЕСКИТЕ ЛИЦА¹

Г Л А В А I

Общи разпоредби

Чл. 1. Сдруженията, които имат политическа, научна, художествена, благотворителна, спортна, забавна или друга нестопанска (идеална) цел, както и посветените на една определена цел самостоятелни установления (фондации), добиват юридическа личност чрез вписването им в предназначения за това особен регистър при окръжния съд.

След като едно сдружение е било вписано в надлежния регистър под дадено име, друго сдружение под същото име, макар и с нееднаква цел, не може да се впише. При спор, въпросът се решава от съда.

Публично-правните тела и учреждения се създават като юридически личности само въз основа на особен законодателен акт.

Сдружения и фондации, целите и средствата на които са противни на законите, общественения ред и добрите нрави, не могат да добият юридическа личност.

Чл. 2. Юридическите личности са носители на всички права и задължения, които не са свързани с естествените качества на човека, като: пол, възраст или родство.

¹ Публикува се със съкращения. Отпадналите текстове не се отнасят до статута на фондацииите.

Чл. 3. Волята на юридическите личности се проявява чрез техните органи. Последните ги задължават както със своите действия, така и с опущенията си.

За направените грешки отговарят лично и лицата, които са ги извършили.

Чл. 4. Юридическите личности имат своето местожителство там, гдето се намира управлението им, освен ако уставът съдържа друго разпореждане.

Чл. 5. В случай на прекратяване на юридическата личност и в отсъствие на противно разпореждане в закона, в устава, в учредителния акт или на надлежните органи на юридическата личност, имуществото на последната се предава на държавата. Когато обаче имуществото е образувано и с обществена помощ, то се предава на държавата, освен ако уставът разпорежда да се предаде на някое сродно по цел сдружение или фондация.

Предаденото на държавата имущество трябва да се употреби за цел, най-близка до тая на прекратената юридическа личност.

Ако една юридическа личност бъде прекратена по съдебен ред поради преследване на цели или употребяване на средства, противни на закона, обществения ред или на добрите нрави, имуществото ѝ се предава на държавата въпреки всяко противно разпореждане.

Чл. 6. Имотите на юридическите личности се ликвидират по реда, предвиден за ликвидиране на кооперативните сдружения (чл. чл. 80 до 87, 89 от Закона за кооперативните сдружения).

Чл. 7. Сдружения, които преследват стопански цели и не се уреждат от особени закони, могат да придобият качество на юридическа личност само с царски указ, по доклад на министъра на правосъдието, след като се вземе мнението на министъра на търговията.

Чл. 8. Не могат да се отменяват с уставни или други разпореждания правила на този закон, които са от повелителен характер.

[...]

Г Л А В А Ш

Фондации

Чл. 33. За да се учреди фондация, необходимо е едно имущество, което да бъде посветено на особена цел.

Чл. 34. Учредяването става или приживе чрез нотариален акт, или чрез завещание. Вписването в регистъра на фондациите в надлежния окръжен съд става въз основа на учредителния акт, а в случай на нужда, по указание на надзорната власт, с

посочване имената на членовете на управлението.

Чл. 35. Учредяването на фондацията може да бъде оспорено от наследниците на учредителя или от неговите кредитори съобразно с правилата за оспорване на едно дарение.

Чл. 36. Учредителният акт определя органите на фондацията и начина на управлението.

Ако предвиденото в учредителния акт управление не е достатъчно, надзорната власт взема нужните мерки.

Ако фондацията не може да бъде устроена съобразно с нейната цел, надзорната власт предава имуществото за друга, по възможност с най-близка цел фондация, освен ако учредителят се противопостави или ако учредителният акт изрично забранява това.

Чл. 37. *Надзорната власт, принадлежи на държавата и се упражнява от надлежния според целта на фондацията министър. Надлежният министър се определя за всяка фондация от Общото събрание на гражданските отделения на Върховния касационен съд².*

Надзорната власт се грижи, щото имуществото на фондацията да се употребява според предназначението му.

Чл. 38. Надзорната власт може, след изслушване върховния орган на фондацията, да измени устройството на фондацията, ако запазването на имуществото или полагането на целта на фондацията налагат безусловно това изменение.

Чл. 39. Върховният касационен съд в общо събрание на гражданските отделения, по искане на надзорната власт, може да измени целта на фондацията, след като изслуша върховния орган на последната, ако характерът или обсегът на първоначалната цел се е изменил дотолкова, че фондацията явно вече не отговаря на волята на учредителя.

При същите условия и по същия начин може да се отменяват и изменяват тежестите и условията на фондацията, които осуетяват целта на учредителя.

Чл. 40. По право фондацията се прекратява, когато целта ѝ е станала недостижима, а чрез съдебно решение – когато целта ѝ е станала противна на законите, на обществения ред или на добрите нрави.

По съдебен ред (чл. 30) прекратяването може да се иска от надзорната власт, а така също и от всеки, който има интерес.

Чл. 41. За прекратяването трябва да се съобщи на съда, за да се заличи

² Подчертано от съставителите.

вписването на фондацията.

Чл. 42. Разпоредбите на тая глава имат повелителен характер.

Г Л А В А ІV

Наказателни разпореждания

Чл. 43. Членове на управителен съвет на сдружение, които откажат да свикат общо събрание в случаите и сроковете, предвидени в закона, без законни причини, наказват се с глоба от 1000 до 10 хил. лв.

Същите могат да бъдат лишени от право да се избират за членове на управителен съвет в продължение на 3 години.

Чл. 44. Който от името на едно сдружение или фондация събира суми или други помощи, без да бъде надлежно упълномощен, наказва се с тъмничен затвор не по-малко от 6 месеца и глоба от 5000 до 50 хил. лв.

Чл. 45. Който под предлог на една позволена от закона цел образува сдружения, с цел да набави за себе си или за друго имотна облага, като използва обществената или частна благотворителност, наказва се със строг тъмничен затвор до 5 години и глоба от 50 хил. до 500 хил. лв.

Г Л А В А V

Преходна наредба

Чл. 46. Съществуващите досега юридически лица, за да запазят и в бъдеще това си качество, длъжни са в продължение на една година от влизане на закона в сила да поискат вписването си от надлежния окръжен съд.

Спрямо тия юридически лица разпоредбата на чл. 11, предложение второ, не се прилага.

Чл. 47. Всеки, който като скрит пълномощник е придобил на свое име недвижим имот за сметка на политическа организация, може до края на 1933 г. да прехвърли този имот върху законния представител на организацията по нотариален ред. При това прехвърляне не се плащат мита и берии.

Качеството на скрит пълномощник се установява с писмено заявление от страна на прехвърлителя, което се вписва в нотариалния акт.

Заповядаме, настоящият закон да се облече с държавния печат, да се обнародва в Държавен вестник и да се тури в действие.

Изпълнението на настоящия указ възлагаме на Нашия Министър на правосъдието.

Издаден в София на 10 април 1933 година.

На първообразния със собствената на Негово Величество ръка написано:

БОРИС III

Приподписал,

Министър на правосъдието:

Йор. Качаков

Първообразният указ е облечен с държавния печат и регистриран под № 3330 на 11 април 1933 г.

Пазител на държавния печат,

Министър на правосъдието:

Йор. Качаков

Па първообразния със собствената на Негово Величество Царя ръка написано:

Одобрено *БОРИС III*

ДОКЛАД № 135

ДО НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ

Ваше Величество,

На основание чл. 45 от Конституцията имам чест да помоля Ваше Величество, чрез подписване на тук приложения указ да утвърдите Закона за юридическите лица, приет от XXIII-то Обикновено народно събрание, Втора редовна сесия, в 77-то заседание, държано на 4 април 1933 година.

Гр. София, 10 април 1933 година.

Министър на правосъдието:

Йор. Качаков

Държавен вестник, № 13, 20 април 1933.